

Tanácskozott a KISZ Csongrád megyei bizottsága

A megyei pártbizottság vb-termében tartotta tegnap délelőtti ülését a KISZ Csongrád megyei bizottsága, Bódi György első titkár elnököltével. Ott volt a tanácskozáson dr. Sebe János, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese, Kiss János, a KISZ KB munkatársa és dr. Kovács Miklósné, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának csoportvezetője.

A napirenden két fontos téma szerepelt. A testület elemezte az ifjúsági klubmozgalom helyzetét, a klubbizottságok tevékenységét, valamint a megyei Ifjú Gárda parancsnokság jelentése alapján értékelte a Csongrád megyei ifjúgárdisták munkáját.

Az Országos Ifjúsági Klubtanács kezdeményezésére a múlt év elején országosra újjászervezték a megyei, városi és járási klubtanácsokat. Ezzel újszaksz kezdődött a klubmozgalomban. Megyénkben hivatalosan 147 ifjúsági klub működik, igen változó körülmények között. Technikai felszereltségük általában jó: tévé, magnó, filmvetítő, erősítő majdnem mindenütt van, kevés azonban a kézikönyvtár, és minimális a játékok száma. Van olyan klub, amely csaknem félmillió forinttal gazdálkodik, van olyan, amely kimonodottan a diszcoműsorok bevételeiből tudja fenntartani

magát. A klubvezetők zöme társadalmi munkában dolgozik, felkészültségük hiányos. (Hetven százalékuk szakképzetlen.) Ez természetesen befolyásolja a tartalmi munkát — állapította meg a megyei KISZ-bizottság. Örvedetes viszont, hogy a KISZ-szervezetek egyre inkább fölismerik a klubmozgalomban rejlő lehetőségeket. A klubtanácsok személyi összetétele sok helyen nem megfelelő, nincs közvetlen kapcsolatuk a fiatalokkal. Fokozottabban szem előtt kell tartani tehát a klubvezetők továbbképzését.

Az Ifjú Gárda munkájáról a következőket állapította meg a testület: az elmúlt években színvonalasabbá vált az ifjúgárdisták, a honvédelmi nevelés propagandistáinak képzése. Ennek eredményeként mind többen jelentkeznek közülük rendőri, katonai pályára és a munkásörsgébe. Az Ifjú Gárda-szemlék jól szolgálják a hazafias honvédelmi nevelést, s alkalmat adnak arra, hogy a fiatalok a nyilvánosság előtt is bemutatassák felkészültségüket. A fegyveres erők és testületek, valamint az MHSZ sokoldalú segítségét nyújtának az Ifjú Gárda munkájához. Továbbra is támogatni kell az Úttörő Gárdát, a munkahelyeken pedig — elsősorban a nagyüzemekben — még több Ifjú Gárda aleggységet kell alakítani.

Kitüntetés

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Péchy Blanka színművésznék, a Magyar Népköztársaság érdemes művésznék művészi munkássága és nyelvművelő tevékenysége elismeréséül a Magyar Népköztársaság Zászlórendje kitüntetés adományozta. A kitüntetés dr. Trautmann Rezső, az Elnöki Tanács helyettes elnöke adta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál dr. Molnár Ferenc kulturális minisztériumi államtitkár.

TIT- oktatás

A felnőttek és a gyerekek iskolán kívüli idegennyelvtanulásának egyik fő szervezője a TIT. E munka eredményessége és továbbfejlesztése érdekében a TIT munkatársai új módszereket dolgoznak ki, új tananyagot készítenek, és új tanfolyamokat szerveznek. Mint a társulat csütörtökön tartott sajtótájékoztatóján, ezzel összefüggésben elmondták, különösen a fizikai és a mezőgazdasági dolgozók nyelvoctatási lehetőségét szeretnék a közeljövőben szervezettebbé tenni: ennek érdekében létrehozna a TIT-ben egy központi idegennyelvoctatási stúdiót.

A TIT által szervezett felnőttoktatás sajátosságait figyelembe vevő tananyagok közül eddig több mint 50-et használhattak a tanfolyamok résztvevői, a jövő év első feléig további felszáz, a tanulást segítő kiadvány jelenik meg.

Országosra egyre inkább növekszik az igény a gyermekek nyelvoctatására: a gyermekek idegennyelvoctatása óvodás kortól a felső iskoláig címmel november 13-án és 14-én Békéscsabán országos konferenciát rendeznek azzal a céllal, hogy tisztázzák a szervezeti formák kérdéseit. (MTI)

Egyetemisták meg a színház

Évadkezdet a színházban. Plakátok az utcán, új premiereket hirdetők. S még — bérletvásárlásra buzdítók. Utóbbiak esetében fontos szemügyre venni egy, Szeged kulturális életében semmiképpen sem elhanyagolható réteget: az egyetemisták több ezres tömegét.

Először is: a tények. A Szegedi Orvostudományi Egyetemen tavaly 103 bérletet adtak el, a József Attila Tudományegyetemen 215-öt. Idén? A SZOTE-n a tavalyival nagyjából megegyező számot várnak, a tudományegyetemen azt mondják, jó, ha az előző évi mennyiséget elérik. De több — sem itt, sem ott — nem lesz. (Ez a mennyiség mindkét intézmény esetében nagyjából a hallgatói összlétszám egytizedét jelenti.)

Az előállt helyzetet érdemes megvizsgálni. Noha idén emelkedtek a helyárák, a 30 százalékos kedvezmény jóval távol az egyetemistáknak 25 forint a legdrágább jegy. Hivatkoznak ugyan a drágulásra is (kellemes partner társaságában, szórakozóhelyen ennél ugyan mennyivel több „megy el”?), de elsősorban nem az anyagiakat a fő indokok. Az elsőévesek, telve tapasztalatlansággal tiszta, szép reményeivel, általában a legjobb üzletek bérleteladásakor. Később? Azt mondják az orvostudományi egyetem, 50 főből jó, ha két embernek van bérlete. „Kéves előadás érdekel a programból, azokért nem érdemes bérletet vennem.” „Operára inkább, de ez a mozi megoldás...”

„Az egyetemi klubok hozánk közelebb álló programokat ajánlanak, kényelmesebb oda eljutni, érdekesebbek.” Az idézeteket (hallottuk Majzik Etelkától, a JATE közönségszervezőjétől és Horváth Melindától, az orvos egyetemről) folytathatnánk.

Az évek alatt lassan, de biztosan egyre népszerűlenebb lett a szegedi színház az egyetemisták körében. Tény: egyetlen színház sem engedheti meg magának, hogy műsorpolitikáját kizárólag a leendő fiatal értelmiségiekre építse, de az említett tények ettől még tények maradnak. Úgy tűnik, a korábbi esztendőik mulasztásait következtében létrejött negatív „tétrum-beidegződésektől” nehezebb megszabadulniuk a hallgatóknak, mint gondolnánk. S a színház ugyan egyre inkább igyekszik mindent megtenni, hogy betemetődjék a megnyílt szakadék — nem megy könnyen a dolog. Ránki Dezső zongoraestje csak egyszeri előadás, húsz forintba kerülnek a jegyek, mégis csöstell jönnek a kollégiumok tájékaról. A 300 forintos filharmonia-bérletekért legálább akkora a tülekedés, mint a 60 forintos egyetemi főiskolaiakért. S még nem is szoltunk a vasárnapi filmműzeumról, meg a többi alkalmi rendezvényről...

Egészen bizonyos, hogy hibákak voltak eddig részben az egyetemisták közönségszervezői is. Hiszen tudjuk, mennyire fontos a propaganda, odaadást és felelősséget követel. Ellenagítacio: a bennszülött szegediek is kiábrándították olykor a színház felé kacsingató, a városba került egyetemistákat.

Viszont, viszont... erősen gyanítható: színvonalas. Jó színházba (amit várunk régóta) előbb-utóbb betöndülnek a felsőoktatási intézmények hallgatói is. Hiszen a JATE klubban hosszú hónapok óta „megy” az Egyetemi Színpad előadásában Mrozek Emigránsok című darabja. Változtatlanul igen nagy érdeklődés mellett. Az is — színház.

D. L.

Tudományos ülésszak

Magyarországon az ismert közlajvagyon 7 százalékát, a földgázkinés 5 százalékát és a szénvagyon 1 százalékát vesszük igénybe éves átlagban. Ezek az adatok is közvetlenül utalnak arra, hogy elkerülhetetlen a felhasználási energiaforrások szerkezetének átalakítása — hangoztatta Lévai András akadémikus csütörtökön a magyar — szovjet tudományos műszaki együttműködés három évtizedes jubileuma alkalmából a Magyar Tudományos Akadémián megrendezett tudományos ülésen.

Csütörtökön szekcióülésekkel folytatódott a szerdán megkezdődött tudományos tanácskozás. Az első szekción került sor a „Tudományos-műszaki problémák az energetikai fejlesztésben” című témakör vitájára. Lévai András a hazai energetika különleges feladatairól tartott előadásában egyebek között rámutatott: ellentétben

Csalavári Csalavér — vendégségben

Bábszínházi bérletek

A Móra-centenárium alkalmából a Bábszínház a Csalavári Csalavér bemutatójával tiszteleg a nagy me semondónak: olyan gondolat készítették a produkciót, hogy annak nézői a Móra Ferenc mesevilágával való találkozás élményét kaphassák. A díszlet- és bábtervek elkészítésére vendégművészt kértek fel: Székelyi Katalin, az Állami Bábszínház tervezője meg is valósította terveit, kész bábokat „szállított” a szegedi amatőr együttesnek.

Ezzel a darabbal indul a Bábszínház a már hagyományos jugoszlávai vendégszereplésre október 10-én. A szabadkai gyermekszínházal három éve kezdődött csereakció hasznát nemcsak a két színház látja; elsősorban a szegedi és a szabadkai gyerekek örülnek az évente ismétlődő vendégszerepléseknek. Az idén Szabadkán kívül Bácskaton, Újvidéken, Csantavé-

ren is bemutatják a szegediek a Csalavári Csalavér. A turnéről október 15-én érkeznek haza, az itteni bemutatót 21-én, vasárnap tartják meg.

Az új évadban öt előadásra hirdetett bérletet a Bábszínház; a Csalavárin kívül a Hollókirály című játék bemutatóját tervezik, a felújítások pedig: a Pinocchio, A néma herceg, valamint az Aladdin és a csodalámpa. A bérletezés már megkezdődött az iskolákban, az egyéni bérletvásárlók pedig minden kedden és csütörtökön délután 5-től hétig kaphatnak — 25 forintért — bérleteket a Dózsa György utcai Bábszínházban.

Igen, még mindig ott, meglehetősen mostoha körülmények között játszanak a bábozás megszállottjai, hiszen a régen kelt hír a költözésükről, az épület átalakításáról most sem bizonyult elég valószínűségűnek.

Az átépítés ugyanis csak körülbelül két év múlva kezdődhet, addig — tetszik, nem tetszik — kénytelenek küszködni a helyszűkében. Technikai újítások azért minden évben vannak, segítenek a figyelmet elterelni az épület egyre nyomasztóbb kopottságáról. Apolják kapcsolataikat a tavaly óta ideális feltételek között működő budapesti hivatásosokkal, különösen Koós Iván, az Állami Bábszínház művésze ad sok szakmai segítséget a szegedi lelkes amatőröknek.

Dr. Kövér Bélának, az együttes vezetőjének véleménye szerint a rossz működési feltételek ellenére sem csökken az idén a bábszínházi bérletek száma; hiába, a gyerekeknek kell a mese, még akkor is gyönyörűséggel hallgatják, nézik, ha kényelmetlen az ülés, és levegőtlen a terem.

S. E.

Képzőművészeti világhét '79

Vizuális nyelv tan

N. Vali ötéves kislány mindennap a játszótéren — míg körülötte rohangáltak, bicikliztek, zsbongtak társai — egy betonkockára firkált

tegladarabokkal, krétacsomkokkal. Rajzolt. Majdnem mindig ugyanazt. Csúnya tekintetű Hold alatt torz emberek csoportját, mosolygó Nap alatt néhány kedves alakot, s közöttük egy fiókanap árnyékában hol táncoló, hol síró kislányt — önmagát. N. Vali önmaga helyét keresi ezekben a firkákban, önmaga helyét a világban. Azt mondja el rajzaival, amiket nem tud szóban megfogalmazni. Örömet, szorongását, jókedvét, szomorúságát. Nem a valóság látható bórét ábrázolja, hanem a láthatatlan törvényeket fogalmazza meg kivetített indulataiban, érzelmeiben. Többet megtudhatunk ezek a rajzoknak segítségével Valiról, mintha órák hosszat beszélgetnénk vele. De értjük-e mi, felnőttek ezt a nyelvet, meg tudjuk-e fejteni a gyerek vizuális önkifejezésének törvényeit, tulajdonságait?

D. L.

dunk-e vele ezen a nyelven társalogni, látjuk-e, megértjük-e ezt a firkált, mázolt, maszatolt világot?

Talán soha nem volt annyi gyermekrajzokat bemutató kiállítás, mint mostanában, a gyerekek nemzetközi évében, a képzőművészeti világhéthez kapcsolódva. A debreceni nemzetközi gyermekrajzkiállítás mintegy bevezetője volt ennek a nagy sorozatnak. Aztán megnyílt Budapest, a Múcsarnokban A gyermek világa című különös tárlat, mely sok-sok gyerek rajzait és közel 60 művész azokra készített variációt mutatja be, mint egy vizuális párbeszédet. Ugyanakkor a Múcsarnok ad otthont a Láthatóvá tett világ című nemzetközi gyermekrajz-kiállításnak, s hogy közelebbi példákat is említsünk az ország sok-sok rendezvénye között, Szeged is fontos kiállításoknak teremtett lehetőséget — a Kincses rajzok című bemutatónak és a GYIK Műhely kiállításának.

Mi az, ami összeköti ezeket a kiállításokat, s mennyivel többek ezek negédes, kedveskedő, jópofa gyermekmunkáknál? Összeköti őket az a felismerés, hogy a mázolás, firkálás, rajzolás, festés a gyerek nagy szabad-ságához kötött játékaiknak egyike; az, hogy a vizualitást a gyerekek anyanyelven beszélik, világot teremtenek; összeköti ezeket a kiállításokat az a szándék, hogy minél több ember keresse a hozzájuk vezető utat, és megértse ezeket a rajzokat, fölfedezze a maga számára az e birodalomra nyíló ablakokat, s rátaláljon arra a nyelvre, mellyel társalogni lehet a gyerekekkel. Minden, ami ezen a világon megszületik, a jövő érdekében történik. A mai művészetnek a mostani gyerek holnap érte, közönsége, propagálója.

Nem mindegy hát, hogy a mostani hullámverés a kampány múltával elül vagy végre elkezdődik egy egész társadalmat átfogó, a perspektívát is megsejtető közös feladat: a vizuális kultúra újragondolása, a gyermekrajzok világának megfejlesztésével ok-

tató-nevelő munkánk újraértékelése, következetes fejlesztése.

Hiszek abban, hogy minden gyermek ki tudja magát fejezni képből, rajzból, térformában. Amulok a gyermeki fantázia gazdag szarvnyalásban, világteremtő, -alakító bátorságán és erején. Tisztelem és becsülöm a tehetséget, a hozzáértő pedagógusok lelkes és lelkiismeretes munkáját. Elkeserítenek azok a művészek, akik manipulált világukból üzletet csinálnak, források keresése helyett öncélúan esztétizálnak. Bosszantanak a gyermeki alkalmazkodóképesség-simulakonság árulkodó jelei, a másolások, a kifestőkönyv-szemlélet; a merev tantervi korlátok közé szorított „kötelező”, és a jól felfogott érdekből köz-helyeket biflázó „szabadon választott” gyermekmunkák. Mindezt mi, felnőttek — szülők, pedagógusok, művészek — vagyunk a felelősek. Ezek a kiállítások kapukat nyitnak a felnőttek számára a gyerekvilág megismerésére, s megnyílnak a párbeszéd lehetőségei. Nem véletlen, hogy a kiállításokon megteremtett „helybenrajzolás” mágnesként vonzza a gyerekeket, mindenki fontosnak tartja, hogy filettollal, zsírkrétával otthagyja névjegvét, nekihasalva nekitenyerelve, elmélyüljön az önfeléd képi mesélésben.

A Múcsarnok kiállításán valami egészen különleges dolog történt. Gyerek és művész közös játékából egyenmű, egynyelvű alkotások születtek. Néhányat — amíg nem válik természetessé — példaként közterekre kellene állítani: az úrhajót, a menyasszony-vőlegényt, a rézcé-gereket. Mint ahogy Tarjánban is, néhány szürke panelház oldalán színes gyerekvilág virágzik, mint ahogy egyre több helyen a gyerekek is alkotó részesei egy-egy játszótér kialakításának. Mert ismerjük be, hogy nagyon sokszor elmondhatnánk, amit Váli Dezső festőművész üzent Strblík Laticka négy és fél éves kislánknak: „Megadom magam, Laticka! A te vonatos rajzod a jobb.”

Tandí Lajos